Cronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig: Ewrop yn Buddsoddi mewn Ardaloedd Gwledig
European Agricultural Fund for Rural Development: Europe Investing in Rural Areas

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Bwlch Nant yr Arian – Llwybr Beicio Melindwr

Beth oedd nodau'r prosiect?

Y bwriad oedd creu llwybr beicio mynydd - gradd canolradd – yn cychwyn yng Nghanolfan Ymwelwyr Nant yr Arian. Prif ddiben y llwybr yw cyflwyno beicwyr i feicio mynydd oddi ar y ffordd a llwybrau trac sengl. Mae yna lwybrau gradd profiadol ac arbenigol eisoes yn Nant Yr Arian yn ogystal â pharc sgiliau newydd.

Mae'r dyluniad 'gradd las' yn rhoi sylw arbennig i anghenion dechreuwyr a beicwyr canolradd, teuluoedd â phlant ifanc a rhai beicwyr ag anableddau. Wedi dweud hynny, mae'r llwybr yn ddelfrydol hefyd ar gyfer beicwyr traws gwlad a beicwyr mynydd hamdden. Mae'r llwybr o leiaf 1500mm o led, â graddiant cymedrol yn bennaf.

Sut cafodd y nodau hyn eu cyflawni?

Cafodd llwybr beicio mynydd gradd canolradd ei adeiladu, yn dechrau yng Nghanolfan Ymwelwyr Nant yr Arian, a'i alw'n Llwybr Melindwr i ennyn ymdeimlad o le.
Roedd y prosiect yn cynnwys pedwar darn gradd canolradd wedi'u cysylltu â'i gilydd gan ffordd goedwig. Mae'r llwybr gradd canolraddol yn rhyw 9km o hyd yn ei gyfanrwydd gan ei fod hefyd yn defnyddio rhai ffyrdd coedwig. Gwnaethon ni ddewis 4 o'r darnau gorau o blith cyfres o ddarnau, i gyd wedi'u costio'n llawn, i greu llwybr cwbl newydd y gellir ychwanegu darnau pellach ato yn y dyfodol pan fydd arian ar gael.

Pwy oedd yn rhan ohono?

Roedd trawstoriad eang o staff o wahanol adrannau Cyfoeth Naturiol Cymru ac arbenigwyr a chontractwyr allanol yn gysylltiedig â'r prosiect.

Sut cafodd y prosiect ei ariannu?

£128,000 Cymorth Buddsoddi mewn Amwynderau Twristiaeth (TAIS)
£32,000 Arian Mewnol CNC

Ble aethoch chi am help a chyngor?

Gwnaethon ni ddysgu o brofiad Parc Coedwig Coed y Brenin â'u Llwybr MinoTaur gradd Las. Mae'r Llwybr MinoTaur yn llwybr beicio mynydd gradd las ganolradd 9km o hyd.

Beth yw'ch camp fwyaf hyd yma?

Nid oedd yna unrhyw lwybrau gradd las eraill yn y Canolbarth, a Choed y Brenin yn y Gogledd a

Choedwig Hafren yn y De oedd yr agosaf. Mae Llwybr Melindwr yn gam hawdd i feicwyr fentro o feicio ar ffyrdd coedwig neu lwybrau ceffyl da i lwybrau trac sengl pwrpasol gyda nodweddion wedi'u cynllunio'n benodol yn ôl lefel sgiliau'r beiciwr. Mae'r llwybr wedi caniatáu i ni greu marchnadoedd newydd a datblygu'r rhai sy'n bodoli eisoes.

Mae'r llwybr yn herio'r syniad bod angen sgiliau da a beic drud i feicio mynydd. Gall unrhyw un sydd â sgiliau beicio canolradd a beic mynydd i ddechreuwr, cyclocross, graean neu hyd yn oed feic hybrid gael hwyl â'r nodweddion sydd wedi'u creu ar y llwybr hwn. Mae'n annog beicwyr i ddatblygu eu sgiliau ac mae eu mwynhad yn tyfu wrth iddynt ddysgu sut i fynd i'r afael yn fwy anturus â'r nodweddion hyn cyn symud yn eu blaenau i lwybrau gradd uwch. Mae'r llwybr wedi'n helpu i ddatblygu'r farchnad wrth i ni gyflwyno beicwyr dibrofiad i'r gweithgaredd mewn modd mwy blaengar. Mae hefyd yn gwireddu amcanion iechyd a lles Llywodraeth Cymru, gan ei fod yn cynnig rhywbeth i feicwyr y byddai llwybrau gradd "Profiadol" wedi bod yn rhy anodd iddynt.

Mae'r datblygiad hwn wedi cynnig y profiadau a'r cyfleusterau sydd eu heisiau ar bobl yn y maes hwn gan gynnig cyfleusterau sy'n annog amrywiaeth a chynhwysiant ac sydd wedi gwella ansawdd y profiad i dwristiaid.

Gwelwyd cynnydd sylweddol yn y defnydd o'r llwybr beicio mynydd yn 2020. Gellir priodoli rhywfaint o'r cynnydd i gyfyngiadau Covid a'r teithiau a ganiatawyd, ond gellir priodoli peth o'r cynnydd sylweddol a fu i'r llwybr newydd.

A'r her fwyaf?

Cynnal a chadw'r llwybr yn y dyfodol mewn lleoliad mor heril, gyda thir anodd a gwaith coedwigaeth/cynhyrchu pren o gwmpas.
Sicrhau bod y llwybr yn parhau i apelio at feicwyr rheolaidd. Efallai y bydd angen ystyried a chynnwys cynllun datblygu yn yr amserlen cynnal a chadw hirdymor, er mwyn cyflwyno nodweddion newydd posibl wrth i amser fynd heibio.

Unrhyw gynghorion i'r rhai sy am sefydlu prosiect tebyg?

Cofiwch neilltuo digon o amser i gynllunio ac asesu'r prosiect. Gofynnwch am gyngor cymaint o bartïon profiadol â phosibl. Darllenwch astudiaethau achos am brosiectau tebyg a chynlluniwch gymaint ag y medrwch rhag yr anrhagweladwy h.y. amser a chost.

Dysgwch oddi wrth y staff sydd â phrofiad yn y maes hwn ac o'r broses. Yn fewnol, mae gennym staff cymwysedig a phrofiadol - o staff y safle i staff caffael a chyllid – sydd wedi bod ynghlwm wrth ddatblygu llwybrau tebyg ac felly'n gallu cynnig dealltwriaeth unigryw. Gellir defnyddio prosiectau'r gorffennol i helpu i hwyluso'r broses a chynnig atebion unigryw i broblemau cyffredin a meini tramgwydd. Gofynnwch i ymgynghorwyr a chynghorwyr yn y maes am gyngor ac arweiniad ar ddechrau'r broses. Rydym wedi manteisio ar arbenigedd ymgynghorwyr a chynghorwyr allanol a oedd wedi cyfrannu at brosiectau tebyg ac yn deall y gofynion dylunio/adnoddau a'r agweddau technegol sydd ynghlwm wrth adeiladu llwybrau beicio mynydd gradd las. Cawsom hefyd fanteisio ar gyfnod paratoi hir. Roedd y prosiect wedi bod yn yr arfaeth ers blynyddoedd lawer ac wedi elwa ar gyfraniad arbenigwyr gwahanol yn y maes. Roedd cael dyluniad y llwybr yn barod cyn bod arian ar gael wedi hwyluso'r broses ymgeisio a chydymffurfio. Felly, mae angen penderfynu'n gyntaf ble mae angen buddsoddi ac yna cael hyd i'r cyllid. Fel arall, cewch eich arwain gan ystyriaethau ariannol yn hytrach na strategaeth.

Beth sydd nesaf ar gyfer eich prosiect?

Gwaith cynnal a chadw da a chwilio am arian i allu datblygu llwybr pob gallu Gwyrdd er mwyn gallu rhoi'r profiad beicio mynydd llawn i bawb.